

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndc/44/2023
Identifikačné číslo spisu: 1323201165
Dátum vydania rozhodnutia: 19.12.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1323201165.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti U. X., narodeného XX. G. XXXX a J. X., narodeného X. Q. XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec, Krátka 1, deti matky H. X., narodenej X. H. XXXX, bytom R., a otca J. X., narodeného XX. D. XXXX, bytom U., W. XXXX/XX, v konaní o zvýšenie výživného, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením vecí Krajským súdom v Trnave, vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7NcC/18/2023, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7NcC/18/2023 je p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 6 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) vec vedenú pod sp. zn. 7NcC/18/2023 s odôvodnením, že nesúhlasí s postúpením vecí Krajským súdom v Trnave dôvodiac, že podľa § 3 ods. 5 písm. c) CMP účinného od 1. júna 2023 funkčne príslušným na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej a tretej hlavy druhej, tretej a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je Krajský súd v Trnave. I keď nadriadený súd, ktorý má rozhodovať v spore o miestnu príslušnosť, nie je v § 112 ods. 2 a § 6 ods. 2 CMP, ani v inom jeho ustanovení, *expressis verbis* špecifikovaný. Krajský súd v Bratislave za použitia čl. 3 ods. 2 CMP vyslovil názor, že týmto súdom je Krajský súd v Trnave ako nadriadený kauzálny súd, a to s ohľadom na špecifickú povahu konaní podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP. Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z. (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) v § 3 ods. 3 upravuje sídla a obvody jednotlivých

krajských súdov len všeobecne, nie však s prihliadnutím na špecifiká konaní vymenovaných v § 3 ods. 5 písm. c) CMP. K poukazu Krajského súdu v Trnave na uznesenie NS SR sp. zn. 1Ndob/1/2022 zo 8. februára 2022, na ktoré odkázal Krajský súd v Trnave pri postúpení veci, v danej veci nebolo podľa Krajského súdu v Bratislave možné podporne aplikovať, pretože spor o to, ktorý súd je funkčne príslušný, bol determinovaný úplne inou povahou konania a námietkou zaujatosti podanou voči konajúcej sudkyňi ešte pred účinnosťou zákona č. 371/2004 Z. z. v znení novely vykonanej zákonom č. 150/2022 Z. z. V danej veci sa konanie o starostlivosti súdu o maloleté deti začalo dňa 4. augusta 2022, teda pred účinnosťou novely CMP, avšak miestna príslušnosť bola Okresným súdom v Pezinku namietaná dňa 4. augusta 2023, t. zn. už za jej účinnosti. Krajský súd v Bratislave poukázal na to, že rozhodovanie o miestnej príslušnosti podľa CMP vyžaduje aplikáciu špeciálnych ustanovení CMP. Pokiaľ by mal rozhodovať o sporoch týkajúcich sa miestnej príslušnosti v konaniach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP ako nadriadený súd podľa ust. § 3 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. po 1. júni 2023, priečilo by sa to účelu reformy súdnej mapy vyjadreného aj prostredníctvom § 3 ods. 5 písm. c) CMP. Formálnym rozlišovaním nadriadeného súdu rozhodujúceho o námietkach zaujatosti a miestnej príslušnosti od funkčne príslušného súdu na rozhodovanie o odvolaní by sa v konaniach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP poprel zmysel reformy súdnej mapy a mohol by v konečnom dôsledku znamenať vznik zbytočných prietáhov v konaní, narušenie princípu právnej istoty a integrity súdnych konaní v rodinnoprávnych veciach.

2. Podľa čl. 3 ods. 1 CMP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

3. Podľa čl. 3 ods. 2 CMP ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

4. Podľa § 6 ods. 1 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov.

5. Podľa § 6 ods. 2 CMP ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

6. Podľa § 112 ods. 2 CMP ak sa zákonným spôsobom zmenia okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť, môže súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak to vyžaduje záujem maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd; zmena bydliska maloletého z dôvodu umiestnenia maloletého v zariadení na základe rozhodnutia súdu podľa § 111 písm. l/ až n/ nie je dôvodom na zmenu miestnej príslušnosti súdu.

7. Podľa § 3 ods. 5 písm. b/ CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

8. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci je dôvodný.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej veci ide o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa (§ 111 CMP). V rámci konania došlo k preneseniu miestnej príslušnosti podľa § 112 ods. 2 CMP.

Okresný súd Pezinok, na ktorý bola miestna príslušnosť prenesená, s prenesením nesúhlasil a predložil vec svojmu nadriadenému súdu, t. j. Krajskému súdu v Trnave. Ten majúci za to, že i keď je príslušný na rozhodnutie o odvolaní, postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave, ktorý považoval za príslušný (ako nadriadený súd) na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením príslušnosti.

10. Najvyšší súd upriamuje pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, v zmysle ktorého nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

11. Je nesporné, že funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je Krajský súd v Trnave (§ 3 ods. 5 písm. b/ CMP). Nadriadený súd nie je v ust. § 112 ods. 2 CMP špecifikovaný, no s prihliadnutím i na špecifickú povahu týchto konaní pri aplikácii vyššie citovaného ust. čl. 3 ods. 2 CMP (s prihliadnutím na zachovanie princípov všeobecnej spravodlivosti a princípov, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov), možno dospieť k záveru, že v týchto veciach bude nadriadeným súdom Krajský súd v Trnave (kauzálne nadriadený súd). Opačný záver by sa prial účelu súdnej reformy (popieral by jej zmysel). Tu treba mať na zreteli aj zachovanie plynulosti a rýchlosti konania. Nie je možné vykladať pojem nadriadený súd v danom prípade inak, než vychádzajúc z uvedených princípov.

12. Pre úplnosť sa uvádza, že prípadné poukazovanie na zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) by nebol na mieste, pretože tento upravuje sídla a obvody krajských súdov len všeobecne bez prihliadnutia na špecifiká konaní vymenovaných v ust. § 3 ods. 5 CMP (ten je vo vzťahu k § 3 zákona č. 371/2004 Z. z. v pomere špeciality).

13. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.